

P o s u d e k
oponenta na diplomovou práci

Jméno diplomantky: **Bc. Markéta F a u s t o v á**
Téma a rozsah práce: ***Registrované partnerství a jeho právní důsledky ve vztahu k náhradní rodinné péči***; stran 54
Datum odevzdání práce: prosinec 2014

1/ Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma je nesporně aktuální, zejména poté, co byl přijat nový občanský zákoník, který – jak známo – úpravu registrovaného partnerství mezi své úpravy nezařadil a který zároveň přinesl i nové prvky úpravy v souvislosti s různými formami náhradní rodinné péče (osvojení, pěstounská péče, poručenství, svěřeni dítěte do péče jiné osoby).

2/ Náročnost tématu:

Diplomantka v práci projevila značné analytické a syntetické schopnosti, velmi solidní znalost pozitivněprávní úpravy, rozhled po literatuře, a to nejen právní, nýbrž i mimoprávní. Oceňuji rovněž komparatistický přístup diplomantky k řešení zkoumané problematiky, a to nejen z hlediska podústavního práva (roz. zejména nového občanského zákoníku), nýbrž i českého ústavního práva i mezinárodněprávních dokumentů.

3/ Kritéria hodnocení práce:

Diplomantka obsahem své práce splnila cíl, který si ve svém úvodu vytkla, tj. podat čtenáři ucelený výklad o institutu registrovaného partnerství, o vývoji jeho právní úpravy. Oceňuji, že zároveň zaujala stanovisko k některým aktuálním otázkám této problematiky (jde konkrétně zejména o zařazení institutu registrovaného partnerství do občanského zákoníku, jakož i o možnost osvojení biologického dítěte svého partnera, s nímž žije v registrovaném partnerství). Na práci hodnotím i diplomantčinu schopnost se orientovat s nejednoduchou a sociálně a právně citlivou otázkou. Příznačná je i diplomantčina představa o dalším osudu těchto dvou problematik. Podle jejího názoru jak nezařazení registrovaného partnerství do nového občanského zákoníku, tak nemožnost osvojení biologického dítěte homosexuálním partnerem (§ 13 odst. 2 zák. č.

115/2006 Sb.) představují nekoncepční přístupy. Pokud jde o druhou problematiku, existuje podle ní rozpor s ústavním postavením homosexuálních jedinců, s mezinárodními dokumenty i rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva.

Diplomantka zároveň v práci přehledně ukazuje, že problematika, kterou zkoumá, není ve světě žádnou novinkou. Dokumentuje to na případech světových modelů uspořádání tohoto stavu (model severský, francouzský – tzn. pakt solidarity a model nizozemský); poslední z těchto modelů je, jak z obsahu práce vyplývá, diplomantce zřejmě nejbližší.

Systematické zpracování, jakož i jazyková a stylistická úroveň práce je na výši (práce je jako celek přehledně členěna). Způsob diplomantčinych výkladů je věcný, včetně využití argumentů iniciativ na podporu homosexuálních párů (PROUD) i veřejné ochránkyně práv.

4/ Vyjádření k obsahu práce

Respektuji názor diplomantky, která vyslovila na problematiku registrovaného partnerství a na její uspořádání, jmenovitě její názor, zda má být institut registrovaného partnerství zařazen do rámce občanského zákoníku, právě tak jako na možnost osvojení biologického dítěte zemřelého partnera druhým registrovaným partnerem.

Pokud jde o řešení právní otázky, nesdílím názor vyslovený diplomantkou. K zařazení institutu registrovaného partnerství do občanského zákoníku jsem měl a mám i nadále záporné stanovisko. Je tomu tak – stručně řečeno - proto, že vztah registrovaného partnerství netvoří podle mého názoru svou společenskou a právní podstatou, (včetně své četnosti), základní společenský a právní vztah, jaký představuje vztah manželství a rodiny. Proto je podle mého názoru namístě zvláštní úprava tohoto právního institutu.

Pokud jde o druhou otázku – a svou argumentací sleduji diskutovaný případ, kdy o osvojení biologického dítěte zemřelého partnera žádá druhý pozůstalý registrovaný partner – s diplomantkou souhlasím.

Je však přitom třeba neztrácet se zřetele všechny potřebné souvislosti. V první řadě je třeba si uvědomit, že současný platný právní řád neznemožňuje, aby pozůstalý registrovaný partner nemohl o dítě osobně pečovat, ať již formou pěstounství (je ovšem pravda, že společné pěstounství je jinak zatím vyhrazeno jen manželům - § 964 odst. 1 OZ), či formou poručenství. V obou případech se pozůstalý registrovaný partner stane zákonným zástupcem dítěte se všemi právy i povinnostmi, které z toho vyplývají. Dále

je třeba mít na mysli, že při každém osvojení, a tedy i při osvojení biologického dítěte zemřelého registrovaného partnera druhým pozůstalým registrovaným partnerem musí být osvojením naplňován primární zájem dítěte (nikoliv biologického rodiče a tím méně budoucího osvojitele). V této souvislosti nelze zapomínat, že osvojením dochází k přetrhání všech dosavadních biologických rodinných vztahů (roz. s prarodiči), včetně možnosti dědění. Bude-li připravovanou novelou zrušen § 13 odst. 2 zákona č. 115/2006 Sb., musí soud při osvojení pozůstalým registrovaným partnerem přihlížet v zájmu dítěte i k výše zmíněnému aspektu (samozřejmě včetně i souhlasu osvojovaného dítěte staršího 12 let). V této souvislosti není od věci upozornit i na čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle kterého smluvní státy musí zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti své vůli, ledaže

Dále bych však již nešel, tj. nepřipustil bych právo gayů a lesbických žen osvojovat si „cizí“ dítě z dětských domovů, kojeneckých ústavů, či podobných zařízení.

5/ Práci doporučuji k obhajobě, protože svým pojetím i celkově inteligentním zpracováním představuje samostatný přístup diplomantky k jedné z aktuálních a zároveň citlivých otázek moderní společnosti a jejího právního systému.

6/ Navržený klasifikační stupeň: v ý b o r n ě

Prof. JUDr. Jiří Š v e s t k a, Dr.Sc